

БИБЛИОТЕКА
•АНАЛОГИОН•

ЗОГРАФСКИ МАНАСТИР

В Зографската издателска поредица
Библиотека •Аналогион• се
публикуват текстове, свързани с
църковното богослужение.

Службата е одобрена за издаване от Светия Синод на
Българската православна църква (Прот. №1 от 16.2.2021г.)

© Зографска света обител

© Фондация „Наследство на Зографската света обител“

Съставител: иеромонах Атанасий Зографски

Нотация: Андрей Касабов, Мария Василева

Набор на църковнославянски: Мария и Елена Василеви

Графично оформление: Милена Вълнарова

Икона на корицата: Иконописно ателие на Андреевския скит

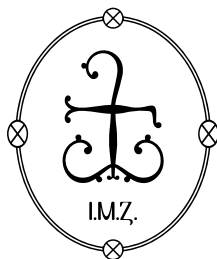
ISBN 978-954-770-464-0

<https://zografnasledstvo.com>

e-mail: zograf.nasledstvo@gmail.com

Служба и кратко житие на преподобни Гофроний Атонски (Сахаров)

11 юли

Зографска света обител

Света Гора, Атон

2021

СѢТѢ

СѢФ
РѢ
НІ
И

ѦѦѦ

СКІИ

Тропáрь, глáсъ ģ, Подóбенъ: Божéственныѧ вѣры:

Бóли Бóжїѧ • и́ска́тель тéплый, • повелѣ́нїй всѣ́хъ •
Творца́ храни́тель, • пока́нїѧ же дѣ́латель
и́стинный • ꙗ́вилѧ въ жи́зни сѣй, свѣ́те Ѣѡфрoнїе,
• и́ свѣ́та Бóжїѧ вы́стъ Ѣ́внѣ́лице. • Тѣ́мже,
Ѣ́тче на́шъ, Хрїста́ оумо́лѣи ѡ́ всѣ́хъ • лю́бoвїю
тѣ́ свѣ́тлѡ почита́ющихъ.

Конда́къ, глáсъ ģ, Подóбенъ: Дѣ́ва днѣсъ:

Днѣсь Ѣѡфрoнїй хва́лится • и́ просла́вляе́тся
всѣ́ми, • на землѣ́ въ смире́нїи • по́жнѣхъ и́ въ
пла́чѣ глѡбо́цѣ; • ѡ́ггѣльскѣ • всегда́ мо́лѣшесѧ ѡ́
всѣ́хъ лю́дехъ • въ Бóжїей • лю́бви да бѣ́дѣтъ вси во
ѣ́дино • и́ насле́діе сыно́вно • да прише́рѣцѣтъ • во
ца́рствѣ вѣ́чнѣмъ Ѣ́тца.

На 27.11.2019 г. бе извършена канонизацията на преподобни Софроний Атонски (Сахаров) от Вселенската патриаршия и той официално бе вписан в диптисите на светците.

Година и половина след това събитие се осмелявам да предложа на вярващите службата и житието на преподобни Софроний с радост и боязън. С радост – защото от години имах желание за съставянето на служба на светеца и ето, това вече е действителност. С боязън – защото чувствам себе си безкрайно по-малък от светеца и неспособен да го възхвалявам по достойнство. За да намеря изход от това противоречиво вътрешно състояние, при съставянето на службата черпех материал от книгите на преподобния, които вече 30 години непрекъснато чета и изучавам. Това донякъде ми даваше увереност, че стоя на здрава основа (доколкото мога да проумея написаното от Стареца), а също и възможност химничните текстове да бъдат именно за този светец, ограничавайки до минимум стереотипните и общи словесни формули.

Службата е съставена във възможно най-пълнен размер – за бдение, но във всеки манастир или храм от нея може да се използва според преценката и желанието на църковното изпълнение. Имайки общо впечатление, че свети Софроний не е много познат на българските вярващи, съставих и кратко житие на светеца. Освен книгите, написани от самия него, в които се съдържат разпръснато биографични данни, използвах и материали, които ми изпратиха архим. Петрос и иером. Захариас от манастира в Есекс, на които сърдечно благодаря. Житието бе написано в традиционното за жанра свидетелско минало свършено време, защото е основано на свидетелствата на самия светец или на достоверни очевидци на живота му.

Всички песнопения, съставени по образец, т.е. всички „подобни“ стихирни, седални, тропари и т.н., бяха написани според оригиналните метрически първообрази, създадени от свети Иоан Дамаскин, свети Роман Сладкопевец и останалите свети мелотворци на Църквата ни. Разбира се, тук не е възможно да бъдат обяснени подробно принципите на химничната метрика. Ще спомена само, че всеки от образците се състои от определен брой стихове; всеки от стиховете на свой ред е съставен от определен брой срички и от определени места, върху които се поставя ударение. В издаваната тук служба стиховете в подобните стихирни са разделени с червена средна точка

според древната ръкописна традиция. Тяхната метрика може да се забележи в нотираните песнопения, където е видна тъждествеността на мелодията за „подобните“ на един и същи образец.

Поради значимостта, която има всяка сричка за мелодичното изпяване на стихирите, думите са изписани без традиционните съкращения и титли, за да бъдат по-лесно виждани от окоето на певеца. Поради това за Божиите имена и божествените местоимения се използва главна начална буква, което от своя страна спомага за по-ясно възприемане на смисъла.

Изданието стана възможно благодарение на съборния труд на мнозина и тук бих искал да благодаря на всички тях. Първо, изказвам синовна благодарност към синодалните архиереи на БПЦ, които на свое заседание одобриха службата и дадоха благословение за нейното издаване и използване.

Освен това изказвам сърдечна признателност на: Анна Косицкая от Санкт Петербург, дългогодишен редактор на богослужебни текстове, която с голямо търпение поправи първоначалния вариант на службата; на иером. Далмат от Троице-Сергиевата Лавра за сполучливите му намеси; на Йордан Банев за добронамерените му забележки, чрез които бяха отстранени синтактични и смислови недостатъци. Благодаря на Андрей Касабов, че прие да състави мелодията на трите „Слави“ и на Тянка Николов за ортографските нотни редакции; на Мария Василева, която нотира всички „подобни“ стихирите и тропари и не се полени многократно да внася поправки в тях; на Деница Ганчева, която специално за това издание с любов рисува икона на преподобния, както и на отците от Андреевския скит на Света Гора, които безкористно предоставиха образа, изписан в тяхното ателие; на отците Юстин и Нифонт от Симонопетра, които с готовност предоставиха снимков материал за житието; на Антоанета Димитрова за внимателната коректорска работа. Накрая, но не на последно място, благодаря на Милена Вълнарова, която вече няколко години с професионализъм, но и с лична заинтересованост прави графичното оформление на книгите ни, както и на Лора Малева за нейните ценни оформителски съвети.

Ако нещо в това издание е хубаво, то се дължи на Божията подкрепа и на труда и уменията на всички изброени по-горе. А всички недостатъци и липси се дължат на личната ми недостатъчност и неумение, за което предварително моля за прошка и снизхождение.

иером. Атанасий

На малѣй вечерни стѣхѣры на ѧ.
Гласъ ѧ. Подобенъ: Всехвальнѣи мѹченицы:

Ѫ ма́гкихъ ногтѣй тѧ Божѣй свѣтъ • просвѣща́ше
тѣхостнѡ, • ѣгда во цѣрковь веда́ше тѧ • дои́лица
твоѧ. • Тѧмъ моли́твы тѣплѣ • возсыла́ше тѧ
Творцѹ, • моли́твеннагѡ дѹха да́ющи тѣ • вкѹсѣти
чи́стагѡ, • начертáвши въ глѹбиниѣ дѹшѣи. Ѣбразъ
Бо́га любвѣ ѣ смире́нїѧ.

Женѧ цѣломѹдреннаѧ бы́сть • тѧ честнѧ дои́лица •
ѣ цѣломѹдрїе ѣстинно • тебѣ препода́де. • Тѣмже на
ѧдѡнѣ • тезоименѣтоѣ • прозвѧнїе посѣмъ полѹчи́лѧ
ѣсѣи • ѣ та́кѡ жи́лѧ ѣсѣи, • оѹкрѣпла́емъ благода́тїю, •
ѡбръѣта́ѧ нетла́нно насле́дїе.

Сѣ прáведный ви́ждѹ челоѹкѧ, • ѣзречѣ прорóчески, •
глѹби́нѧ сердѣчныхъ проѡѣдецъ бы́вѧ • кронштáдтскѣи
їѡáннѧ, • повнегда оѹбѣдѣ • твою́ ма́терь мѹдрѹю. • Сїѧ
же ѡ тебѣ подви́зашеѧ, • мола́щи Го́спода, •
вѣрѹ цѣлѹ сохрани́ти тѣи • ѣ любѣти Бо́га ѹпостáснаго.

Ёгда вóзрастѣ дѣтскій ты скончà • и́скѹи тà
 Бóжій врагъ, • внѹшàа мѹсли протѣвныа, •
 влекѹщыа тебè • ко и́нóмѹ бóгѹ • вселéстнѹ
 безлѣчнóмѹ – хотàше бо злодѣй погѹбѣти тà. •
 Хрїсто́съ же ѿщїй Бóгъ • тà и́сторже ѿ сѣтѣй
 врагà, • возвращàа къ Своёй вѣрѣ и́стиннѣй.

Гла́ва, гла́съ Ѣ:

Цѣломѹдреннаго вои́стиннѹ мѹдрецà Сѡфрoнїа, *
 преподóбнѹ на землѣи пожївшаго, * Ѻ́бразъ
 глѹбїннагѹ пока́нїа нàмъ ѣвївшаго * и въ
 цàрство непоколеблемое прешéдшаго, * прїидїте,
 вѣрнїи, * восхвáлимъ рáдостнѹ въ пѣснѣхъ
 дѹхóвныхъ * и прослáвимъ Хрїстà Бóга, * во
 свѣтѣхъ Своїхъ дївнаго.

И ны́нѣ, богорóдиченъ:

Ѽ всѣхъ вѣдѣз рабы твоѧ сохрaнѧй,
 благословénнаа Богорóдице, да тà слáвимъ надéждѹ
 дѹшъ нàшихъ.

На стѣхѣ стѣхѣры,
Гласъ ѿ. Подобенъ: Дѣме ѿфрѣдовъ:

Свѣтъ твоєѡ Творца • и зъ млада ѡсѣа тѣ • и
оуготова, мѡдре, • въ соудѣ и збрана Владыки • и
Церкви оутѣшеніе.

Стѣхъ: Въ сѣрдцѣ моємъ скрѣхъ словеса Твоѡ, ѡакъ
да не согрѣшѣ Тебѣ.

Падшій вселѣбный врагъ, • ѿфрѣніе, и скѣше • тѣ
лестнѡ погубѣти, • но сѣти вселѣбны • ты мѡдрѡ
разорѣа сѣи.

Стѣхъ: На пѣти свидѣній Твоѣхъ насладѣхѣ, ѡакъ
ѡ всѣкомъ богѣтствѣ.

Образъ ты намъ ѡбѣ • смиреніѡ и плача •
ѡ сокрѣшенна сѣрдца, • и зъ нѣхже прозвѣетъ •
нетлѣнное веселіе.

Гласъ, гласъ и подобенъ тѣмъ же

Трѣнце, Бѣже мой, • къ намъ милостивъ пребди, •
всемѣ ѡдѣмекѣ рѣдѣ – ѿфрѣній оумолаше • на
всѣкъ дѣнь въ животѣ своємъ.

И нынѣ, гласъ и подобенъ тѣмъже

Мати Христѣ Творца, • и Мати наша, Чиста, •
являешиа нынѣ, • молѣ ѡ насъ въ єдинствѣ •
земныа наша днѣ прейти.

Тропарь, гл. ѿ. Подобенъ: Божественныа вѣры:
Бѣли Божїа • искатель теплыи, • повелѣній всѣхъ •
Творца хранитель, • покажїа же дѣлатель
истинный • явїа въ жизни сей, свѣте Ѧвфронїе, •
и свѣта Божїа бысть Ѧвнѣлице. • Тѣмже, Отче
нашъ, Христѣ оумоли ѡ всѣхъ • любовїю тѣ
свѣтлѡ почитѣющихъ.

Кратко житие на преподобни Гофроний Атонски (Сахаров)

Преподобният наш отец Софроний се роди на 22 септември 1896 година в Москва сред топлата атмосфера на многодетно православно руско семейство. Той беше третото от десетте деца и при раждането си получи името Сергей. Родителите му – Семьон и Екатерина – бяха хора с искрена вяра.

Баща му беше преуспяващ занаятчия, майстор на кожени чанти и куфари, човек с топло сърце и с чувство за хумор. Отнасяше се с голяма отговорност към семейните и бащинските си задължения и се грижеше децата му да бъдат възможно най-добре образовани и възпитани. Така и Сергей, насърчаван от родителското отношение, получи всестранно и задълбочено гимназиално образование, изучавайки наред с класическите старогръцки и латински, също и френски език и придобивайки обширни познания по вероучение, история, руска и европейска литература, рисуване и всичко останало, което предоставяше образователната система в Руската империя.

Майка му, Екатерина, имаше дълбоко сърце и водеше праведен живот. Това беше засвидетелствано от всеруския светилник Иоан Кронщадтски по следния начин. Веднъж, вървейки по една московска улица, тя видя, че пред църквата на свети Николай се тълпи много народ. Като приближи, разбра, че свети Иоан е в храма и хората се опитват да стигнат до него и да получат благословението му. Не желаейки да пропусне случая да види този толкова прославен и свят мъж, тя се опита да стигне по-близо до него и се повдигаше на пръсти, за да съзре лицето му. В това време свети Иоан, излизайки от църквата, видя Екатерина и като я посочи, възкликна на всеослушание: „Погледнете, ето това е праведен човек!“

Сергей беше свързан с голяма любов към майка си и когато по-късно напусна Русия, той грижливо носеше със себе си кръстчето,

което тя му подари на тръгване. Преди смъртта си той завеща да го погребат с това кръстче и да сложат в гроба му шепа земя от майчиния гроб, която беше взел при едно свое пътуване до Русия.

Много силно въздействие в изграждане на духовния му облик оказа неговата бавачка, която също се наричаше Екатерина. Човек с чиста и целомъдрена душа, тя много обичаше молитвата и храмът беше за нея като роден дом. Често извеждаше невръстния Сергей на разходка и отиваха заедно в църквата. Там тя се молеше дълго и горещо, а малкият, седейки в краката ѝ, подражаваше на своята добра възпитателка и също отправяше своите детски молитви към небесния Отец. Когато по-късно младият Сергей се беше обърнал към източните религии в търсене на някакъв свръхличен абсолютен престана да се моли на Бога на своите отци, бавачката преживяваше това с голяма вътрешна болка. Веднъж когато гладеше дрехи, а младежът беше до нея в стаята, тя положи ръка върху главата му и с нежност и болка каза: „Глупавичкият ми! Та човек без Бога е все едно статуя!“.

Сергей имаше особено дълбока връзка със своя брат Николай, който беше с две години по-малък. Той притежаваше истински християнски мирен дух, който можеше да предаде и на другите, а също и просветен от Бога ум, поради което беше в състояние да помага на хора, попаднали в заплетени житейски ситуации. По-късно, след установяване на атеистичната власт в Русия, той на два пъти претърпя заточение заради своята искрена и неприкривана вяра в Христа, както и многократни мъчителни и жестоки разпити.

Цялото многочислено семейство живееше в дух на взаимна любов и мир, всички негови членове бяха духовно и интелектуално изтънчени и самоотвержени – сродни не само по кръв, но и по дух. Този опит на духовно единство по-късно Старецът се стремеше да предаде и на братството в своя манастир.

Още в най-ранното си детство невръстният Сергей се удостои да познае живия Бог. Случваше се родителите да изнасят на ръце

детето от храма и то виждаше външния свят осветен от два рода светлина. Слънчевата светлина не му пречеше да вижда и една друга Светлина, от която душата му се изпълваше с тиха радост. До края на живота си Старецът не можеше да забрави докосването си до тази Светлина, макар и тогава да беше толкова малък, че нищо друго от онзи период не бе останало в паметта му.

Детето имаше много приятели и обичаше да играе с тях, особено бе привързано към футбола. Но още от младенческа възраст най-силно го отличаваше любовта към рисуването. Още преди да се научи да казва „мама“ и „тате“, то можеше с часове да седи под масата и нещо да рисува. Израствайки, изкуството го обзе изцяло. По-късно си спомняше: „За мен светът беше живопис... Работата ми над всеки пейзаж, портрет продължаваше с часове. И мисълта ми се губеше в усещането на тайната на природата... Чувството за красота се развиваше у мен до такава степен, че изцяло изгубвах усещане за време“.

През 1918 г.

Нотирани текстове

На малѣй вечерни стѣхѣры на Ѧ.

Гласъ Ѧ. Па

Подобенъ: Всехвальныи мѣченицы:

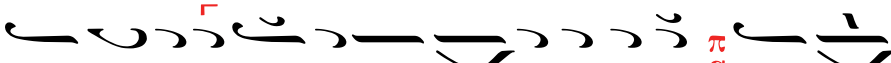
малѣ кнѣ ногѣ тѣи тѣа Бо жѣи свѣтъ про свѣ

ща ше ти хостнѣ егѣ да во цѣ ерковѣ ве дѣ

ше тѣа до и лица твоѣа тамѣ мо ли

твы те е е плѣвозы ла шета Творецѣ мо ли

твенна гѡ дѣ дѣ ха да ю щѣи ти вѣдѣ си ти

чи ста гѡ на черта авши и в'гладѣ

ви нѣ дѣши о бразѣ Бо о о га любѣ

ве и сми ре е нї їа

Х ѿ на цѣ ло мѡ дре на ѿ бысть та чест

на до и ли ца и цѣ ло мѡ ѿ дре ѿ и

стин но те вѣ пре по да де тѣм же на

ѿ ѿ ѿ ѿ нѣ те зо и ме ни то ѿ про

зва нї ѿ по се емъ по лѣ чїи ѿ си и та кѡ жиѿ

ѿ си ѿ ѿ крѣ пла а ѿ емъ бла го

да тї ю ѿ брѣ та а а ѿ не тлѣн но

на слѣ ѣ дї ї ѿ

π
q